

ἔπραξεν, ἐκονιώνησεν, ἐφιλοσόφησε, προώδευε· διὰ τοῦτο ἄγριοι λαοὶ μάλιστα ἔχουσι γλώσσαν· ἐπειδὴ καὶ ὄλγα πράγματα ἔχουσι νὰ παραστήσωσιν· αἱ δὲ λέξεις περιστάουσι τὰς ἰδέας, ὡς τὸ πρωτότυπον ἢ εἰκὼν· ἀλλὰ τοῦ αὐτοῦ πρωτοτύπου ἐκδίδονται πολλὰ ἰνδάλματα· διὰ τοῦτο ἔχομεν καὶ πολλὰς ὁμωνύμους λέξεις. Πῶς ὅμως ἐπολλαπλασιασθήσαν αἱ γλώσσαι εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς τόσον, ὥστε εἰς μόνην τὴν Ἀμερικὴν 10 ἑκατομύρια σχεδὸν ἀνθρώπων ἐμιλοῦσι 438 γλώσσας, ἐπέκεινα δὲ τὸν δισχιλίον διαλέκτους; (1)

Πολλοὶ ὅμως πλείτεροι βεβαίως παρῆλθον αἰῶνες ἕως οὗ ἐρευρεθῆ ἢ γραφῆ καὶ τῆς φωνῆς καὶ τῶν νοημάτων· ὅθεν οἱ Περουβιανοὶ, ἴσως δὲ καὶ ἄλλοι λαοὶ κατ' ἄλλους τρόπους, ὑλοποιοῦν, οὕτως εἶπεν, τὰς ἰδέας τῶν διὰ δεσμῶν διαφόρου μεγέθους καὶ χρώματος, κοίπους ὀνομαζομένων. Οἱ δὲ Μιξικανοὶ καὶ οἱ Ἰροκέζοι εἶχον σύμβολα ἱερόγλυφα πρὸς καθαρωτέραν, οὕτως εἶπεν, τῶν ἰδεῶν ζωγραφίαν.

Δὲν ἀισπύρομεν ἐνταῦθα τοὺς Αἰγυπτίους, ὡς ἂν ναγομένους εἰς νεωτέραν πολιτισμοῦ ἐποχὴν, ἢ μᾶλλον ὡς ἔχοντας τελειότερον ἰδιογραφίας σύστημα.

Ἡ κυνηγία ἠδῆσεν ὀπωτοῦν τὰ ἐρόδια τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ἐσκήρυσεν ἔκπλασι τὴν καρδίαν των. Φροντίζοντες πρὸ πάντων περὶ τῆς ἰδίας ἐκυτῶν συντηρήσεως, ἐφέροντο, χρείας ταχύτης, πρὸς τοὺς ὁμοίους των μετ' αὐτὴν ὀμότηκα καὶ ἀναληγίαν. τὴν ὁποίαν εἶχον πρὸς τὰ ἐπιβουλεύματα αὐτοῦς θηρία. διὰ τοῦτο καὶ ἡ γυνὴ ὑπέφερε τότε παντοιοτρόπως ἀπὸ τῶν ἀδρά· συνεκινήγει συνεμάχεται, καθὼς αἱ γυναῖκες τῶν Κίμβρων (2), ἐδούλευεν ὡς ὑποζύγιοι, ἔτραγον ἄνω καὶ κάτω εἰς τὰς κοιλάδας, εἰς τὰς νάπας, εἰς τὰ θουῖα, εἰς τοὺς ποταμούς· περὶ δὲ τὸ τέλος τῆς ἡμέρας ἀπεσύρετο κατὰ σκοπὸς εἰς τινὰ γωνίαν διὰ νὰ μαζώτῃ τὴν ὀλίγην τροφὴν τῆς καὶ νὰ κοιμηθῆ ἐπὶ τῆς στοιβάδος. Ἡ πρὸς αὐτὴν τοῦ ἀνδρὸς εὐμένεια ἤρχεται κατὰ μακρὰς περιόδους, παρήρηχοτο δὲ ταχύως, καθὼς καὶ ἡ δομὴ τοῦ πάθους. Ὁ ἄγριος τὴν ἤρπασε, καθὼς εἰς τὴν Αὐστραλίαν, διαίως, ὅτε ἤθελε τὴν ὑπηρεσίαν της, τὴν ἀπελάκιζε δὲ μετ' αὐτὴν βραβαρότητα ὀλίγω ὑστερον. Ὅθεν καὶ αὐτὴ μὴ ἀνήκουτα εἰς κανένα, καθὼς ποτε καὶ παρὰ τοῖς Αἰθιοπίοις (3) ὑπὸ πάντων δὲ περιφρονουμένη, ἀπεροπίζετο πολλὰς εἰς τοὺς θάμνους, εἰς τὰς μύρτους, καὶ εἰς τὰς ῥοδοδάφνας τὸ θάρος τῆς ζωῆς, τὸ ὅποιον ἔφερον εἰς τοὺς κόλπους της.

Τοιαῦτα καίτοι αὐτὰ πάσχουσι αἱ δυστυχεῖς τῶν ἀγρίων γυναῖκες, εἶδον πάντοτε μετ' ἀγαλλίαν ἀποβιβάζομένους, ἢ πλησιάζοντας τοὺς ξένους, ἔτραγον δὲ ὡς μαινάδες πρὸς ὑποδοχὴν των. Πολλὰί μάλιστα συνήρτησαν ὀρασηρῶς διὰ συνωμοσιῶν καὶ ἄλλων μέσων εἰς τὴν κατακτείναν τῆς πατρίδος των ὑπὸ τῶν ἑθρῶν. Ἡ ἱστορία ἀναφέρει μετὰ τῶν ἄλλων τὴν Μαρζιαν, ἑρωμένην τοῦ Cortes, ἥτις, ἐκαθοῦσα τὴν Ἰσπανικὴν

ἐχρησίμωσεν οὐχὶ μόνον ὡς διερμηνεύς, ἀλλὰ καὶ ὀδηγὸς καὶ σύμβουλος τοῦ περιφήμου πορθητοῦ τῆς Μιξικανικῆς ἐπικρατείας.

Φανερὸν ὅτι κατὰ τὴν σκληρότητα ταύτην ὁ ἄνθρωπος ἐριλοτιμήθη νὰ ὑπερβῆ καὶ αὐτὰ τὰ θῆρια· ἐπειδὴ ἡ φύσις τῶ ὄντι ἐνέσταξεν εἰς πάντα τὰ ζῶα συμπαθειᾶν τινα μετὰ τῶν φύλων, ἥτις καὶ ἐπὶ τῶν αἰμοβροωτάτων αὐτῶν δὲν περιορίζεται μόνον εἰς πρωτορινὴν τινα εὐχαρίστησιν, ἀλλὰ γενεᾶ καὶ ἀμοιβαίαν εὐνοίαν, διαμένουσιν δι' ὄλου τοῦ βίου. Παρατηρεῖται μάλιστα ὅτι καὶ τὰ εἰς ἕνα καιρὸν, ἢ εἰς ἕν ὑποκείμενον περιορίζοντα τὸν ἔρωτα, ὡς μονόγαμο, διατηροῦσι καὶ μετὰ ταῦτα φιλαρέσκειάν τινα καὶ καλοκάγαθίαν πρὸς ἄλληλα. Ὅθεν κομψότατα λέγει ὁ Ἀριστοτ. «Πάντα τὰ ὄμογε· ἢ χερσαῖα καὶ εἰτε εἰρηνεύοντα, εἰτε πολεμουμένα ζῶα, δὲν κινδυνεύουσι τὰ ἄρσενικὰ κατὰ τῶν θηλυκῶν· ἢ βήλεια ἄρκτος περιπλανᾶται εἰς τὸ δάτος ἀερολῆς μετ' αὐτὴν ἀρσενικὴν ἄρκτον. ἢ λέαινα κατακλίνεται πλησίον τοῦ λέοντος· ἢ λύκαινα συνδιαιτᾶται ἡνίχως μετ' αὐτὸν· οὔτε ἢ βουὸς φοβεῖται τὸν ταῦρον.

Tutti gli altri animali che sono in terra,
O che vivono quieti e stanno in pace;
O si vengon a rissa e si fan guerra,
A la femina il maschio non la face.
L'orsa con l'orso al bosco sicura erra,
La leonessa appresso il leon giace.
Conn lupo vive la lupa sicura.
Ne la giuvenca ha del torel paura.

Ariosto canto 5.
[ἀποκρυβεῖ]

ΖΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΣΦΑΓΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ.

Ὅρα τὴν εἰκόνα. | Ζ.

Μήτηρ κρατοῦσα τὸν υἱόν, τὸν πόθον της ἐκφράσκει·
εἰπεῦδει τὸ βῆμα καὶ κραυγὴν τὸ στόμα της ἐκχρῆναι,
Ἀλλὰ Ἡρώδου λειτουργὸς, ἀγρίων φθῶρον μύστις,
Ἀρπάξων τὸν ἱμάντα της τὴν μάχαιραν προτείνει.
Γοτακισμένη παρεδῶ παρακαλεῖ ματαίως
Δειλάτα μήτηρ ἄλλη·
Ἄρωσε ἴδε ἱκέτιδα τὴν κεφαλὴν προβάλλει,
Μητρος δὲν φθάνουν αἱ κραυγαὶ τῶν βρεφοκτόνων ἕως
Πόσις ὁ ὄφις ἔντρομος τοῦ βρέφους τοῦ ἀθλίου,
Πόσις ὁ τρώμος τῆς ψυχῆς, τὸ ἐναλγὲς τοῦ ὕρου!
Ἐστράφη, φεῦ, νὰ μὴ ἰδῆ τὸ βλέμμα τοῦ θημίου
Σκληρότερον τοῦ ξίφους.
Ἄλλη, ὀπίσω βλέπουσα μετ' ἔρμος καὶ μετ' ἔρμος
Τὰ φάσματα τῶν φθῶρων,
Σφίγγει τὸ τέκνον τρέμουσα καὶ ἐνῶ ζητεῖ νὰ φύγῃ
Τὰ χεῖλη της εἰς κραύγασμα σπαρακτικὸν ἀνοίγει.
Εἰς τῶν κραυγῶν τὴν ταραχὴν, εἰς τῆς σφαγῆς τὴν
Ἰδέε' ἐκεῖ τὴν ἄλλην [ἄλλη]
Πῶς ἔπεισε καὶ πᾶς ζητεῖ τὸ βρέφος της ὕψουσα
Ν' ἀνεγερθῆ! Ἐπάγωσε ἐν φάσμαρον ἰδοῦσα!
Συμπλέκουσα τὰς χεῖρας της, ἄλλη πρὸς τ' ἄνω
Τὸ πρόσωπόν της στρέφει. [ἄλλοι]
Δὲν ἔχει τί νὰ φοβηθῆ, οὐδὲ νὰ χάσῃ κλέον.
Κεῖται νεκρὰ τὰ δύο της, τ' ἀγαπημένα βρέφη.

(1) Ἐθνογραφικὸς πίναξ Βε. 26η.

(2) Στράβ. Γεωγρ.

(3) Νικολ. Λαμασκ. ἱστ. ρ.